

Strövtåg på Björkö

lördag den 4 juli med Lena Svenonius till Stora Änklingen och Arsläjan

Start vid Björkö-Arholma kyrka kl 11
Varpatävling på sandstranden kl 12

Vandringen

Den här vandringen går på småvägarna från kyrkan, längs Finnalafjärden och Vikasjön, över Stora Änklingen med stenbrottet och ut till sandstränderna och naturreservatet på halvön Arsläjan. Det är omkring 5 km från kyrkan till sandstranden och ytterligare någon km för den som vill titta närmare på naturreservatet.

Varpatävling

Det finns en tradition med varpaspel på Arsläjas sandstränder, den som inte vill ligga still och sola längre letar upp en flat sten och en varpasugen badgranne att utmana. För att liva upp den gamla traditionen och få fart på spelet igen har vi stämt träff med ett gäng erfarna varpaspelare ute på stranden.

Riksintresse

Finnalafjärden, Arsläjan och Stora Änklingen är delar av ett kustområde som är av riksintresse för naturvård i Stockholms län

Finnalafjärden

Finnalafjärden har en ganska djup tröskel, stora grundområden men även djupa bassänger (omkring 20 m som mest). Vattemiljön är omväxlande med klippbottnar, sandbottnar och mjukbottnar. Fjärden har stor betydelse för bl.a. fisk, som periodvis lever ute i kustzonen i Ålands Hav, men som har sina reproduktions- och uppväxtområden i den varmare fjärden. I norra delen av fjärden

finns det gott om häckande sjöfåglar. Fiskmåsar och ejder är de vanligaste arterna. Här finns också en skrattnäskoloni, tärnor, vigg m. m. Denna norra del av skärgården är fattig på lämpliga häckningsöar, varför de små öarna i och runt Finnalafjärden är särskilt viktiga. Fjärden är fri från föroreningar och är en av de få orörda, större havsvikarna som finns kvar i länet. Därför är fjärden viktig som referensområde. Särskilt intressant är att bibehålla de speciella vattenkemiska och vattenbiologiska förhållanden, som råder i en havsvik som småningom kommer att bli en insjö.

Arsläjan - Beskrivning av naturreservatet

Halvön Arsläjan hyser trots sin ringa storlek en rik variation av naturtyper. I de centrala delarna finns hälmärkstallskog, granskog, sumpskog och blandskog med stort lövinslag. På halvöns norra delar står naturskog med krumma, nära 300-åriga tallar. In mot land övergår tallbeståndet i blåbärsgranskog. I fuktiga sänkor påträffas bl. a. orkidén knärot. Mitt på halvön står ett 150-årigt tallbestånd på en liten mosse med skvattram i fältskiktet. Mossen omges av kärr och sumpskog. På grund av den höga luftfuktigheten finner man här en mängd fuktkrävande mossor och lavar som t. ex. källpraktmossa,

skuggpraktmossa och rikligt med gammelgranslav. I fältskiktet växer bl. a. kärrbräken och korallrot. På det sandiga näset mot Stora Änklingen i söder är backglim och blodnäva karaktärsarter. I strändernas flora ingår även arter som ängsnycklar kustarun. Markerna har tidigare betats. Tallbestånden och blandskogen har få spår efter avverkningar och ger ett orört intryck. Runt Arsläjan förekommer de vanligaste kustfåglarna ejder, småskrake och strandskata. Arsläjan och Lilla Änklingen är väl lämpade för friluftsliv med bl. a. goda möjligheter till bad. Vat-

tenområdena är mycket omtyckta för kajakpaddling.

Referenser:

- *Bevarandeplan för Natura 2000-område*, Länsstyrelsen i Stockholms län 2007-02-05
- *Arsläjan – naturinventering av en kustnära barrskog*. Jansson M och Larsson P, 1995: Naturvård i Norrtälje k:n nr 9. Norrtälje kommun.
- *Värt att se i Roslagens natur*. Stighäll, C (red). 1992. Bonniers.